

Profesor dr. Ivo Marinović i suradnici
ORTOPEDIJA U SPLITU 1940.–2005.

Medicinski fakultet Sveučilišta u Splitu, Split, 2007., 170 str.,
bibliografija, meki uvez, naslovnica u boji

Prof. dr. Ivo Marinović i suradnici uložili su velik trud u prikupljanju sačuvanih podataka i fotografija za ovu knjigu koja osvjetljava dio splitske medicinske i zdravstvene prošlosti. Ostvarenje ovoga hvalevrijednog pothvata pomoći će sagledavanju stanja ortopedije splitsko-dalmatinskog područja u 65-godišnjem razdoblju.

Vjerujemo da nije bilo lako naći sve te fotografije koje bogato ilustriraju osobe koje su radile u Splitu na ortopediji, te frontalni izgled, interijere i eksterijere splitskih bolnica. Mnogi grafički prikazi, tablice, dijagrami, popisi, faksimili prikazuju numeričkim podacima sadržaj knjige, osim pisanog teksta.

Split, kao drugi grad u Hrvatskoj po veličini i značenju, dao je mnoštvo istaknutih liječnika općenito, a ortopeda napose. Nužno kretanje dijela kadra prema metropoli nije oslabilo prosjek i razinu kvalitete rada u Splitu. Zahvaljujući stalno novim specijalizantima te edukaciji u drugim sredinama ugled splitske medicine, pa tako i ortopedije, desetljećima ostaje na zavidnoj razini.

I male sredine mogu doći na glas u nekim "provincijalnim" okruženjima. Sjetimo se Slovengradca za operacije prostate, Rovinja (dr. Egon Maroević prije prelaska u Osijek), uz splitsku ortopediju i varaždinsku okulistiku (dr. Grims). Sve ovisi o posvećenju i obrazovanosti kadra koji negdje živi i djeluje. Šezdesetak fotografija uključuje oko 70 portreta ortopeda i specijalizanata s tri kolegice, uza stručne fotose bolesnika, prostora i zgrada u kojima je bila smještena splitska ortopedija. Knjiga je bogata popisima, numeričkim, statističkim, povijesnomedicinskim, biobibliograf-

skim i drugim ortopedskim informacijama, probranim, klasificiranim i sistematiziranim.

U 65-godišnjem razdoblju vidi se golem skok i razvoj s napretkom od početka do naših dana. Bogat publicističko-znanstveni, istraživački i edukativni rad splitskih ortopeda opisan je pedantno, prikazan s velikom brižljivošću, studioznošću, marom i akribijom.

Uloga povjesničara općenito, a medicine napose, sastoji se u spašavanju od zaborava i pomoći u smislu egide *Historia est magistra vitae*. Tako je i prof. Marinović dao svoj prilog sagledavanju razvoja važne medicinske, kirurške, *sub speciae* ortopedske grane. Ta je sredina zajedno sa zaleđem i duž obale dala i oformila mnoštvo značajnih medicinara koji su ostali u svome domicilu, ili pak migrirali izvan njega. Šteta što se i drugi veći gradovi, osim Rijeke (s neumornim pregaoceom prof. dr. sc. Antom Škrobonjom), Šibenika (zahvaljujući uglavnom mr. sc. dr. Stjepanu Sirovici i sada Splita (ne računajući Zagreb s vodećim prim. dr. Vladimirom Dugačkim), nisu uključili u plejadu takvih djelatnika koji bi se opredijelili za arhivsko praćenje i proučavanje svoje medicinske prošlosti među liječnicima ili među općim povjesničarima.

Osim rada Ortopedskog odjela Opće bolnice, opisan je i rad u bivšoj Vojnoj bolnici te doprinos ortopediji u Splitu tijekom Domovinskog rata.

U tom su razdoblju u ortopedskom radu prevladavala dva velika medicinska problema: tuberkuloza kostiju i zglobova te liječenje *fraktura colli femori*. Nepovoljna za bolesnike bila je činjenica da od 1943. do 1949. u Splitu nije bilo ortopeda. Opisani su potom veliki naponi oko privlačenja kadra, nabave opreme i osiguranja odgovarajućih prostora, operacijskih sala i smještaja. Izvanbolnička djelatnost ortopedske službe u školskoj poliklinici nije zaobiđena, kao ni nacionalna i međunarodna suradnja splitskih ortopeda.

Pozdravljamo dakle pojavu ove knjige, a splitskoj ortopediji želimo i dalje velike uspjehe na sreću i napredak njihovih pacijenata.

Prim. dr. sc. Ljubomir Radovančević